

Fővárosi Ítéltábla a dr. Tordai Csaba ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek az Ószy Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Kovalcsuk András ügyvéd) által képviselt Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. (alperes címe) alperes ellen közérdekű adat kiadása iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2018. január 11. napján kelt 25.P.23.985/2017/6. számú ítélete ellen az alperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes a 2017. június 27. napján előterjesztett adatigénylésében az alperes - 2016. január 1. és 2016. december 31. napja közötti időszak tekintetében - műsorbeszerzésre, illetve műsorgyártásra irányuló szerződéseivel kapcsolatában a szerződő felek, a szerződés kelte, tárgya és értéke közlését kérte. Az alperes az adatigénylés teljesítésére nyitva álló határidő meghosszabbítása mellett a 2017. július 12-ei válaszelevelében 8.200 forint költségtérítést állapított meg. A felperes 2017. július 27. napján a költségtérítés összegét megfizette. Az alperes 2017. augusztus 10-én az adatigénylést teljesítette. Ezt követően a felperes a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz fordult az alperes által megállapított költségtérítés megalapozatlansága okán. A Hatóság a 2017. október 20-án kelt, NAIH/2017/3661/6/V. számú iratában azt az álláspontot alakította ki, hogy az alperesi szervezet esetében a hét óra munkaerő ráfordítás nem minősül aránytalan igénybevételeknek és felszólította az alperest, hogy költségtérítéstől mentesen bocsássa a felperes rendelkezésére az igényelt adatokat, illetőleg ha a költségtérítés megfizetésre került, azt fizesse vissza. Ezen felhívásnak az alperes nem tett eleget.

Keresetében a felperes kérte, hogy az alperes által a 2017. június 27-én előterjesztett adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összegét a bíróság 0,- forintban határozza meg.

Az alperes a per megszüntetését, érdemben a kereset elutasítását indítványozta.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperes permegszüntetésre irányuló kérelmét elutasította. Az alperes által az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összegét megváltoztatta akként, hogy azt mellőzni rendelte. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.000 forint perköltséget.

Határozatának indokolásában rögzítette, hogy az alperes a per megszüntetésére irányuló kérelmét egyrészt arra alapította, miszerint a keresetindítási határidő megtartása nem volt megállapítható, másrészt arra hivatkozott, hogy az Infotv. 31. § (3) bekezdése csak abban az esetben értelmezhető, ha a közfeladatot ellátó szerv az igényt elutasítja.

A 4/2003. PJE határozatra utalással kifejtette, hogy bár a jelen perre vonatkozó keresetindítási határidő elévülési jellegű, azonban az Infotv. 31. § (3) bekezdése szerint a perindításra nyitva álló határidő elmulasztása esetén igazolásnak van helye, a Pp. 157. § a) pontja alapján permegszüntetésnek lehet helye a 130. § (1) bekezdés h) pontja alkalmazásával ennek elmulasztása esetén. Az alperes azonban nem az Infotv. 31. § (3) bekezdése szerinti 30 napos határidő elmulasztását állította, hanem azt, hogy a jogszabályhely a keresetindítási határidő számítása során három esetet jelöl meg, ezek egyike sem áll fenn. Hivatkozása szerint a perindítás a keresetindítási határidő betartása esetén lehetséges, mégpedig az igényt elutasító közfeladatot ellátó szerv ellen. Nem vitatta, hogy a felperes az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összege miatt a Hatóság vizsgálatát kezdeményezte, azonban azt kifogásolta, hogy mindezt a költségtérítés megfizetését követően tette.

Az elsőfokú bíróság e körben úgy ítélte meg, hogy nem lehet különbséget tenni a költségek megfizetése okán a keresetindítási határidő kezdetének számítása kapcsán a felperes és más, a költségeket meg nem fizető adatigénylők között, ugyanis az alperes az adatigénylést nem a felperes által kért módon, hanem a kérelemtől eltérően, költség megfizetése ellenében teljesítette. Ekként az Infotv. 31. § (3) bekezdésének második mondatában írott határidő volt irányadó a felperesre, amelyet nem vitásan megtartott, így permegszüntetésnek ezen okból nem volt helye.

Az alperes perbeli legitimációjával kapcsolatos hivatkozása okán azt rögzítette, hogy az Infotv. mind a felperes, mind az alperes személyére vonatkozóan kötelező előírást tartalmaz: az adatigénylő a pert az Infotv. 31. § (3) bekezdésében meghatározott igényt elutasító közfeladatot ellátó szerv ellen indíthatja meg. Az alperes az adatigénylést nem a kérelemnek megfelelő ingyenes formában teljesítette, az igényt elutasító közfeladatot ellátó szerv fogalma az adatigénylés kérelemtől eltérő teljesítésétől induló skálán a teljes megtagadásig terjed. Az alperes személye e kategóriába esik, így a Pp. 157. § a) pontja alapján a 130. § (1) bekezdés g) pontjára utalással sem volt helye a per megszüntetésének.

Megállapította, miszerint a peres felek között nem volt vitás, hogy az alperes kezelte a kért adatokat, azokat teljes terjedelemben ki is adta, az ezért megállapított 8.200 forint összegű költségtérítést a felperes teljesítette. Így kizárólag abban a vitás kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az alperes jogosult volt-e költségtérítést megállapítani az adatigénylés teljesítéséért vagy sem.

Ismertette az Infotv. 29. § (4) bekezdésének rendelkezését, az adatigénylés teljesítéséért megállapítható költségtérítés mértékének meghatározása során a törvény szerint figyelembe vehető költségelemeket [Infotv. 29. § (4) bekezdése], melyek mértékét a 301/2016. (IX. 30.) Korm.rendelet határozza meg. Idézte a 2015. évi CXXIX. törvény kapcsolódó indokolásában írtakat.

Fentiek alapján úgy ítélte meg, hogy a felperes teljesítése nem képezte akadályát a költségtérítés felülvizsgálatának, ezért vizsgálta, hogy az adatigénylés teljesítése az alperes alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételével járt-e. Figyelemmel volt

arra, hogy a kiadni kért adatlista olyan adathalmazt érintett, mellyel kapcsolatban az alperesnek egyrészt nyilvántartás-vezetési, másrészt részbeni közzétételi kötelezettsége volt a 2010. évi CLXXXV. törvény (Mttv.) 108. § (1) bekezdése értelmében. A nyilvántartási adatokat csupán a szerződések tárgyával kellett kiegészítenie, amit a nyilvántartásban részletesen feltüntetett, így a könnyen beazonosítható szerződések leválogatása jelentkezett munkateherként, valamint az eleve nyilvántartott adatoknak a szerződés tárgya mezővel történő kiegészítése. A csatolt lista alapján megállapította, hogy mindez egy 134 sorból álló excel táblázat egy oszloppal való megtoldását jelentette, mindezt meghosszabbított határidő állt rendelkezésre.

Ebből kifolyólag az elsőfokú bíróság az alperes tételes levezetésének megfelelő voltát nem ellenőrizte, mivel az adatigénylés teljesítése során az Infotv. 29. § (4) bekezdésében meghatározott azon körülmény nem merült fel, hogy az az alperes alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételével járt volna.

Fentiek alapján a keresetnek helyt adva az alperes által megállapított költségtérítést mellőzte az Infotv. 31. § (7) bekezdése alapján.

A perköltségviselés tárgyában a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett. Az ügyvédi munkadíj mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján állapította meg, rögzítve, hogy az eljárás az Itv. 57. § (1) bekezdés o) pontja szerint illetékmentes.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes élt fellebbezéssel, melyben elsődlegesen a Pp. 251. § (1) bekezdése szerint a per megszüntetését és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan a Pp. 253. § (1) és (2) bekezdése alapján az elsőfokú határozat megváltoztatását és a kereset elutasítását indítványozta. A per megszüntetésére és az alperesi legitimációra vonatkozó álláspont körében tévesnek tartotta azt a következtetést, mely szerint annak okán, hogy a felperesi kérelemtől eltérő módon teljesítette az adatigénylést, az igényt nem teljesítő közfeladatot ellátó szervként kerülhet megítélésre. Az adatigénylő ugyanis nem rendelkezik döntési kompetenciával abban a kérdésben, hogy a közérdekű adat kiadását ingyenesen vagy költségtérítés mellett kéri-e. Döntése csak arra terjedhet ki, hogy ha a közfeladatot ellátó szerv költségtérítést kér, akkor fenntartja-e igényét vagy sem. A felperes adatigénylésében nem zárkozott el a költségtérítés megfizetésétől. A közérdekű adat kiadása iránti igény költségtérítés alkalmazása mellett történő teljesítése nem tekinthető eltérő tartalmú teljesítésének, így nem minősíthető az igényt elutasító közfeladatot ellátó szervnek, ezért az elsőfokú bíróság tévesen felderített tényállásból, téves jogértelmezést vont le, döntése és indokolása jogsértő. Fenntartotta azon védekezését, mely szerint a kereset elkésett, másrészt azon állítását, hogy személyét a per hatálya alá vonni az Infotv. 31. § (3) bekezdésének alapján nem lehetséges. Annak vizsgálatához, hogy az Infotv. 31. § (3) bekezdés szerinti, a kereset előterjesztésére nyitva álló 30 napos határidő betartásra került-e, figyelembe kell venni az Infotv. 52. § (1a) bekezdésében írtakat is. A perben nem igazolható, hogy ezen jogszabályhelyen taxatív felsorolt bármely körülmény bekövetkezett, arra hivatkozással az Infotv. 31. § (3) bekezdésében megjelölt harmadik körülmény sem következhetett be, vagyis a felperes a keresetét nem a Hatóság értesítésétől számított 30 napon belül terjeszthette elő, hanem a költségigény alkalmazásának tudomására jutásától számított 30 napon belül. Ekként a kereset előterjesztésére nyitva álló határidő 2017. augusztus 11. napján eltelt.

Abban az esetben, ha a költségigény alkalmazása melletti teljesítés a közérdekű adat iránti igénytől eltérő teljesítésként lenne értékelhető, a jelen per tényállására - sem a határidő megtartása, sem az alperesi legitimáció tekintetében - az Infotv. 31. § (3) bekezdése nem alkalmazható. Az ugyanis taxatív felsorolást alkalmazva rögzíti azon körülményeket, melyek fennállása esetén lehetőség van az ott írt határidők betartása mellett a kereset előterjesztésére. Ezen feltételek nem állnak fenn. Az Infotv. kógens rendelkezéseitől eltérni nem lehet, azok kiterjesztően sem értelmezhetők.

Az költségigény alkalmazásának megalapozottságával kapcsolatosan hivatkozott arra, hogy a felperes közérdekű adat iránti igénye a meglévő alperesi adathalmaztól függetlenül új adathalmaz előállításával volt teljesíthető. A költségigény alkalmazásával érintett munkafolyamat olyan tételeket tartalmazott, melyek a meglévő adathalmazra alapozva, annak figyelembevételével kifejtett, a felperesi igény szerinti leválogatással együtt járó okszerű tevékenység folytán merültek fel. A teljesítési határidő meghosszabbítása és a költségigény alkalmazásának lehetősége között nincs vagylagos kapcsolat, így a teljesítési határidő meghosszabbítása okán nem lehet megítélni, hogy az alaptevékenységének ellátásában aránytalan nehézséget okozott-e az adatigény teljesítése. Az elsőfokú bíróság köztudomású tényeket sem vett figyelembe annak vizsgálata során, hogy az adatigénylés mennyiben befolyásolhatta a közfeladat ellátási kötelezettségének teljesítését. Az adatigénylés teljesítéséhez szükséges munkát 2017 júliusában végezte el. Az alaptevékenység ellátásának részét képező kiszolgáló és háttérterületek két szervezeti egységbe tömörülnek, a vezérigazgatói titkárságon és a gazdasági irodánál a rendelkezésre álló személyi keret négy fő. A 13/2016. vezérigazgatói utasítás alapján a közérdekű adat iránti igények teljesítéséről minden esetben a vezérigazgató dönt, az adminisztratív feladatokat a gazdasági iroda vezetője és az általa kijelölt személy végzi el. Köztudomású tényként hivatkozott arra, hogy az üzleti év hatodik hónapját követően a gazdasági társaságok gazdálkodás nyilvántartásával kapcsolatos könyvviteli feladatai a félévi zárásra tekintettel megnövekednek. A megnövekedett munkateher mellett kellett az adatigénylést teljesítenie, ezért lehetősége sem volt arra, hogy a közérdekű adat megismerése iránti igény kapcsán törvényi kötelezettségeit az alapfeladatok ellátására nyitva álló, de a konkrét munkanapokon az alapfeladatokra nem teljes mértékben igénybe vett munkaerőforrás felhasználásával teljesítse. Sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság azt sem vizsgálta, hogy a megállapított költségigény mértéke megalapozott volt-e, holott nyilatkozatokkal és okiratokkal igazolta a munkaóra ráfordítás mértékét, a munkabéreköltség nagyságát.

Fellebbezési ellenkérelmében a felperes az elsőfokú határozat helybenhagyását indítványozta.

Álláspontja szerint az adatigénylő az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összege miatt akkor is kezdeményezheti a NAIH vizsgálatát, ha a költségtérítést megfizette és az adatigénylést az adatkezelő teljesítette. Az Infotv. a Hatóság eljárásának kezdeményezésével összefüggő korlátozást ebből a szempontból nem tartalmaz. A NAIH vizsgálata az Infotv. 58. § (3) bekezdése szerinti értesítéssel zárult, ennek kézhezvételétől számított 30 napon belül a pert megindította.

A bíróság nem vizsgálhatja a Hatóság eljárásának jogszerűségét, csak a perindítási határidő betartását. Ettől függetlenül hivatkozott arra, hogy a NAIH vizsgálatot a költségtérítés megfizetésére vonatkozó határidő lejártától számított egy éven belül kezdeményezte, így az Infotv. 51. § (1a) bekezdése szerinti határidőt is megtartotta. Megítélése szerint az alperes személyét kijelölő Infotv. 31. § (3) bekezdés első mondatát a 31. § (1)-(2) bekezdésére, a (3) bekezdés többi rendelkezésére és a (7) bekezdésre is figyelemmel az Alaptörvény 28. cikke alapján, annak célja szerint kell értelmezni. Ezen törvényi rendelkezések biztosítani kívánták a költségtérítés összegének bírósági felülvizsgálhatóságát. Az alperesi értelmezés elfogadása mellett a költségtérítés összege nem lenne bíróság által felülvizsgálható, mivel költségtérítés megállapítása esetén az adatkezelő az adatigénylést nem utasítja el, csak annak teljesítését feltételtől teszi függővé, ezért az alperes perbeli legitimációja fennáll.

Utalt arra, hogy a Hatóság megállapítása szerint az alperes rendelkezésére álló emberi erőforrások nagyságára tekintettel az adatigénylés teljesítése nem jár az alperes alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételével, így az alperes az Infotv. 29. § (5) bekezdés c) pontja szerinti költségtérítési elemet nem számíthatja fel.

A fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemi döntésével egyetértett, határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A jogvitában irányadó jogszabályi rendelkezéseket az első fokon eljáró bíróság teljeskörűen, részletesen ismertette, azokra a Fővárosi Ítéltábla csupán visszautal.

Az alperesi fellebbezés tükrében az alábbiakat emeli ki.

Az Infotv. 31. § (1) bekezdése szerint az igénylő a közérdekű adat megismerésére vonatkozó igény elutasítása vagy a teljesítésre nyitva álló, vagy az adatkezelő által a 29. § (2) bekezdése szerint meghosszabbított határidő eredménytelen eltelte esetén, valamint az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összegének felülvizsgálata érdekében bírósághoz fordulhat.

A jogszabály idézett rendelkezése a költségtérítés felülvizsgálata érdekében biztosítja a bírósági út igénybevételeének lehetőségét, a jogvitában nem bírt jelentőséggel az, hogy az adatigénylő felperes megfizette-e vagy sem az alperes által kiszabott költségtérítés összegét.

A 31. § (3) bekezdés alapján a pert az igény elutasításának közlésétől, a határidő eredménytelen elteltétől, illetve a költségtérítés megfizetésére vonatkozó határidő lejártától számított 30 napon belül kell megindítani az igényt elutasító közfeladatot ellátó szerv ellen. Ha az igény elutasítása, nem teljesítése vagy az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összege miatt az igénylő a Hatóság vizsgálatának kezdeményezése érdekében a Hatóságnál bejelentést tesz, a pert a bejelentés érdemi vizsgálatának elutasításáról, a vizsgálat megszüntetéséről, az 55. § (1) bekezdés b) pontja szerinti lezárásáról szóló vagy az 58. § (3) bekezdése szerinti értesítés kézhezvételét követő 30 napon belül lehet megindítani. A perindításra rendelkezésre álló határidő elmulasztása esetén igazolásnak van helye.

Tekintettel arra, hogy a felperes a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz fordult az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összege miatt, a fent idézett 31. § (3) bekezdésének második mondatában írt határidő állt rendelkezésére a keresetindításra. Helyesen került sor az elsőfokú bíróság részéről annak megállapítására, hogy ezen határidőt a felperes megtartotta, így a permegszüntetés iránti kérelem nem volt alapos.

A Fővárosi Ítéltábla nem osztotta azt az álláspontot, mely szerint az alperes az igényt elutasító közfeladatot ellátó szervnek minősül annak okán, hogy az adatigénylést nem a felperesi kérelemnek megfelelő ingyenes formában teljesítette. Azon alperesi álláspontot, miszerint az Infotv. 31. § (3) bekezdése jelen per alperesére nem értelmezhető szabályt tartalmaz, miután nem utasította el az adatigénylést, azért nem volt helytálló, mert az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összegének megalapozottsága iránti felülvizsgálat olyan külön perindítási jogosultság, amellyel az igénylő abban az esetben is élhet, ha a költségtérítés összegét megfizette.

A közérdekű adatok megismerésére vonatkozó szabályokat az Infotv. III. fejezete tartalmazza. Az alperes által hivatkozott, az Infotv. VI. fejezetében található 52. § (1a) bekezdés rendelkezései a Hatóság vizsgálatára vonatkozó eljárás kezdeményezésére megállapított határidővel kapcsolatosak, így jelen perben jelentőségük nem volt.

A Fővárosi Ítéltábla hangsúlyozza, hogy az Infotv. 29. § (3) bekezdésének rendelkezéséből következően a költségtérítés megállapítása csupán lehetőség a közfeladatot ellátó szerv számára.

Az Infotv. 29. § (5) bekezdés c) pontja alapján, ha az adatigénylés teljesítése a közfeladatot ellátó szerv alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevitelével jár, az adatigénylés teljesítésével összefüggő munkaerő ráfordítás költsége figyelembe vehető a költségterítés mértékének meghatározása során.

A költségterítés pontos mértékével kapcsolatos rendelkezéseket a közérdekű adat iránti igény teljesítéséért megállapítható költségterítés mértékéről szóló 301/2016. (IX. 30.) Korm.rendelet tartalmazza.

A munkaerő ráfordításért abban az esetben lehet költségterítést felszámolni, ha az adatigénylés teljesítése a közfeladatot ellátó szerv

- alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás
- aránytalan mértékű igénybevitelével jár, továbbá
- a szükséges munkaerő ráfordítás időtartama meghaladja a négy munkaórát.

Ahogy arra a NAIH már több állásfoglalásában is rámutatott, az említett három feltételnek együttesen kell teljesülnie ahhoz, hogy a költségterítés felszámolható legyen.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint a 111 főt munkaviszonyban foglalkoztató alperes esetében a 2 fő vezetői hozzájárulással és 1 fő adminisztrációs feladat elvégzésével megbízott munkavállaló bevonása nyilvánvalóan nem minősül aránytalan mértékű igénybevételnek a költségterítés mértékének meghatározása során. Az adatigénylés teljesítése nyilvánvalóan minden egyes esetben igényel valamilyen munkaerő ráfordítást, ugyanakkor nem lehet kétséges, hogy a közfeladatot ellátó szerv alaptevékenységének körébe tartozik a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő alapjog érvényesítésének biztosítása is. A közfeladatot ellátó szervek a közérdekű adatigénylések teljesítésekor nem szolgáltatást nyújtanak, hanem az Alaptörvényben meghatározott alapvető jogból eredő kötelezettségüket teljesítik. Munkaszervezés kérdése az, hogy a közfeladatot ellátó szervek milyen módon oldják meg azt, hogy a közérdekű adatigényléseket teljesíteni tudják. Az aránytalan mértékű igénybevétel, mint jogszabályi feltétel megítélése során a Fővárosi Ítéltábla figyelemmel volt arra is, hogy 30 nap állt rendelkezésére az alperesnek az adatok kigyűjtésére, ehhez képest a felperes által hivatkozott hét munkaóra ugyancsak azt igazolja, hogy a perbeli esetben a normál napi működés keretei között - még abban az esetben is, ha időközben a félévi zárás feladatainak elvégzése is felmerült - az ingyenes adatigénylés teljesítését indokolja. Helyesen mérlegelte az első fokon eljáró bíróság azt, hogy az igényelt adatok köre nem volt olyan széleskörű, illetőleg a kigyűjtéssel kapcsolatosan nem merült fel olyan nagymértékű munkavégzés, adatgyűjtési kötelezettség, ami a költségterítés felszámításának indokoltságát támasztaná alá.

Tekintettel arra, hogy a fentiek szerint az Infotv. 29. § (5) bekezdésének c) pontjában meghatározott jogszabályi feltételek nem álltak fenn, az elsőfokú bíróság jogszerűen adott helyt a felperes kereseti kérelmének.

A perköltségviselés tárgyában a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott. Az eredménytelenül fellebbező alperes viseli a felperes másodfokú perköltségét, melynek megállapítására a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján, mérlegeléssel került sor.

Az eljárás az Itv. 57. § (1) bekezdés o) pontja alapján illetékmentes.

Budapest, 2018. május 3.

Dr. Hercsik Zita s.k.

a tanács elnöke - előadó bíró

Dr. Kovács Éva s.k.
bíró

Dr. Istenes Attila s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő